

דבר המערכת

צרות ויסורים, "טוב" ממקום גבוה יותר!

מִדַּעַת זֹאת לְכָל מֵאֲמֵר רַז"ל: "פֶּשֶׁם שְׁמֵרְבָךְ עַל הַטּוֹבָה כּו, וּפְרָשׁוֹ בְּנִמְרָא, לְקַבּוּלֵי בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׂמֵחַת הַטּוֹבָה הַנְּגִלִית וְנִרְאִית. כִּי גַם זֶה לְטּוֹבָה, רַק שְׂאִינָה נְגִלִית וְנִרְאִית לְעֵינַי בְּשָׂר, כִּי הִיא מְעֻלְמָא דְאַתְכִּסְיָא שְׁלִמְעֵלָה מְעֻלְמָא דְאַתְגְּלִיָּא..."

(תנ"ך פרק כו)

"עלמא דאתגליא" – והוא אור המצומצם אשר לא כל כך סתום אלא יותר פתוח כביכול ויורד ונמשך ומתגלה לנבראים.

ואשר ובכך דברים שחיותם האלקית באה מ"עלמא דאתגליא", היינו מאור האלקי שיכול להתגלות לנבראים, גם ה"טובה" שבהם נגלית ונראית לעיני בשר. ואילו הדברים שחיותם האלקית נמשכת מ"עלמא דאתכסיא", מאחר שאור זה הוא נעלה, מרומם ונשגב מהנבראים עד שאין שייך שהטוב שבדברים אלו יתגלו להם, ה"טובה" שבדברים אלו גם כן אינה נגלית ונראית לעיני בשר.

ונמצא לפי זה שדברים שקורים בהחיים שלנו שנראים רעים ר"ל לא רק שאינם רעים בכלל אלא הטוב שבהם – אשר מכוסה וטמון, ובפשטות לא רואים את זה, נתהוו כביכול מחומר יוקרתי יותר מאשר הטוב אשר כן נגלה ונראית, וכיון שהטוב באה ממקום גבוה יותר מחמת גדולתו ורוממותו על כן אינו בא לידי גילוי, ונראה לעין בשר כהיפך הטוב.

ויכולים אנו לראות בהדיא דבר זה במספר הפעמים בחיים שזוכים ולבסוף רואים נקודות טובות ועצומות ונתברר טובה הגדולה אשר מונח היה במצב אשר היה נראה לנו מאוד גרוע ורע ר"ל.

לד, כשהוריו מרגילים אותו לאכול מאכלים בריאים שאינם כל כך אהובים עליו, או כשבכלליות מוכיחים אותו; כדי ליישרו ולחנכו במדות טובות, הרי באמת לא טוב לו באותו שעה; הוא במצוקה כי הוא מרגיש בלתי אהוב ויש לו תחושה שמתנהגים כלפיו בהנהגה כזו כי רוצים לדחות אותו. אבל כשהילד נעשה מבוגר והוא מסתכל אחורי על שנותיו הילדות, הוא תופס את הנקודה והוא מבין הטובה הגדולה שמונח בתוך ההוכחה והדרכה שקיבל מהוריו כי ככה הוא למד להבחין בין טוב לרע ולמד לחיות חיים טובים וברואים בנפש ובגוף.

ובעצם יותר קל לנו להתייחס אל זאת הנקודה כשהמדובר הוא אצל אדם מבוגר – לדוגמא כאשר הרופא מציית לו לאכול דברים שהוא לא אוהב, או דוקא לא לאכול מאכלים מסוימים שמתוקים עליו, או כשמקבל ביקורת אמיתית מידידיו, או רבו מעמידו על האמת, למרות שלפעמים זה קשה עליו על הרגע בכל זאת יקבל הדבר בשמחה כי הוא מבין טיב הכוונה בתוכו.

צרות ויסורים שבאים מלמעלה לאדם, הם ממש דומה לזה, הם לא רעים בכלל, להיפך, זה טוב בתכלית הטוב, ויש כאן אפילו ענין יתירה שזה גופא שהם נראים כיסורים, הוא מפני שהם טובים ביותר! אבל, להרגיל את עצמו לחיות עם מבט כזה, דורש עבודה והתבוננות.

גיליון זה יוצא לאור בשעה שכולנו מקוים שהיא סיום תקופת הקורונה.

כ"ה גם בעת סגירת היכלי הישיבות ובתי המדרשות, ארגון לימוד התנ"ך נמשך לפי מסלולו, וב"ה הרבה תלמידים למדו ונבחנו (דרך ה"פאסט").

היות ובעת הזו, עבר כלל ישראל דברים לא פשוטים, הן בגשמיות והן ברוחניות, ראינו לנכון להוציא לאור גליון על פרק כו בתנ"ך, בו מדבר רבינו אודות הנחיצות של עבודת ה' מתוך שמחה ושלילת העצבות גם במצבים קשים רח"ל.

מובן שלא הבאנו את כל העניינים המבוארים בפרק זה אך ליקטנו מתוכו כמה נושאים בהם הרחבנו קצת בתוך הגליון.

אנו תפלה שיקויים במהרה מה שכותב רבינו בעל התנ"ך בסוף ההקדמה "ומחיה חיים יזכנו ויחיינו לימים אשר לא ילמדו עוד איש את רעהו וגו' כי כלם ידעו אותי וגו' כי מלאה הארץ דעה את ה' וגו' אמן כן יהי רצון".

ארגון לימוד התנ"ך

המחשבות עדיין מפוררים הם מלצמצמם. עברנו תקופה מאוד קשה והיסטורית, ימים אשר נהפכו לרבים מאתנו מיו"ט לאבל, ומשמחה ליגון ואנחה. כל אחד מאתנו יודע ומכיר אחד מעיר ושנים ממשפחה אשר שילמו עם חייהם רח"ל ע"י מגיפה הנוראה הזו, ובחדשים ספורים נתרכו אלמנות ויתומים ל"ע לאין ערוך. רבים עדיין זקוקים לרפואה בקרוב. ואצל הרבה הוזק להם פהנסתם, ונשארו בלי מחייה, העולם אשר נראה כמסודר נהפך לבלבול, בתי חינוך נסגרו, היכלי ישיבות ננעלו, בתי מדרשים נסגרו, ונפסק לרגע החיים השקטים אשר רגילים היינו לה.

אצל יהודי, מצב כזו דורש ממנו תיקון המעשים וכדברי הרמב"ם הידועים בריש הלכות תעניות. ואכן רבים מאתנו שיפרו מעשיהם וקיבלו עליהם קבלות טובות הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבירו כל אחד לפום דרגיה דילי'. אך בד בבד עם זה צריך יהודי להאמין בברירות כי הקב"ה השגיח עלינו במשך כל התקופה הנוראה הזו בהשגחה פרטית, ושום דבר שקרה לא היה מעצמו ובמקרה חלילה, רק עם חשבון מדוקדקת מאתו ית', אף שאין אנו יכולים להבין דרכו כלל וכלל.

ברם, תורת החסידות שמאירה בכלליות את חיינו הרוחניים באור מבהיק, מלמדת אותנו גם כעת כיצד להביט על מצבים כאלו שבמבט שטחי נראים הדברים כאילו חסד ה' נעלם מאתנו, והיא שופכת אור חדש והשקפה בריאה על כל הנושא.

אמרו חז"ל (ברכות נד). חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. פירש, מחויבים אנו לקבל כל דבר שנראה לו כרעה בשמחה, וצריכים אנו גם לברך עליו. והתמי' פשוטה, איך דבר כזה שייך; ברכה על הרעה?

מלמדנו רבינו כי לפי האמת, בכל דבר, אפילו שנראה במבט ראשונה כי אינו טוב הוא, לאמיתו של דבר זה טוב, שהרי יודעים אנו כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד. אלא, למה לא רואים בפירוש את הטוב שבו, כיון שיש מושג של טוב הנראה והנגלה, ויש מושג של טוב מכוסה.

כלומר, חז"ל אמרו "אין דבר רע יורד מלמעלה". הקב"ה הוא עצם הטוב, וממילא כל הנשפע ממנו ית' אינו אלא טוב, רק שלפעמים ה"טובה" שבדברים כמו צרות ויסורים ל"ע אינה נראית בגלוי, ואדרבה, הטוב שביסורים – מורה לנו רבינו – באה ממקור נעלה הנקרא "עלמא דאתכסיא", עולם מכוסה, כמו שמבואר בזהר הק' על הכתוב "ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם" שיש ב' מדרגות באור האלקי: אחד נקרא: "עלמא דאתכסיא" – והוא אור אין סוף המרומם, וסתום, ומכוסה מהנבראים, והשני נקרא:

והנה בין שנפלה לו העצבות בשעת עבודה בת"ת או בתפלה ובין שנפלה לו שלא בשעת עבודה זאת ישים אל לבו כי אין הזמן גרמא כעת לעצבות אמיתית אפי' לדאגת עונות חמורים ח"ו. רק לזאת צריך קביעות עתים ושעת הכושר ביישוב הדעת להתבונן בגדולי' ה' אשר חטא לו כדי שע"י זה יהיה לבו נשבר באמת במרירות אמיתית וכמבואר עת זו במ"א ושם נתבאר ג"כ כי מיד אחר שנשבר לבו בעתים קבועים ההם אזי יסיר העצב מלבו לגמרי ויאמין אמונה שלימה כי ה' העביר חטאתו ורב לסלוח וזו היא השמחה האמיתית בה' הבאה אחר העצב כנ"ל

[מניא פרק כו]

מאחר שהרבייתי לפשוע איך אוכל לשמוח?

וידבר ה' אל משה במדבר סיני כו'. נראה דהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו, כי להיות שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו, כדרך שעשה הש"י ב"ה שמאס בהרים הגבוהים וחרב בהר סיני הנמוך מכולם (מגילה כט.) וזהו במדבר סיני.

רק לזה צריך האדם שלא יתעצב מחמת גודל הכנעה יפול בעצבות וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא יתברך, לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה כי אין השכינה שורה מתוך עצבות (עי' שבת ל:). וזהו באוהל מועד פי' שיכניס עצמו לאהלו של מועד הוא לשון שמחה, כי מועד הוא לשון י"ט. באחד לחודש השני פי' ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבייתי לפשוע, ולזה אמרה תורה אעפ"כ יראה לעשות תשובה בשמחה ויתחזק עצמו לאמר הרי אני

כאלו נולדתי היום ולא אשוב עוד לכסלה, וזה נקרא חידוש שנתחדש כברי' חדשה.

[נועם אלימלך פרשת נמדנר]

עבדו את ה' בשמחה

אשרי האיש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד. להביו כוונת הכתוב כי לכאורה הוא ב' ענינים, כי מי שהוא ירא מאד הנה יירא ויבוש מלעשות מצותיו כי אומר מה אני ומה חיי ומי אנכי כי אזכה להתקרב אל ה' לעשות מצותיו.

אולם הנה זה מלמדנו הכתוב שיהי' כל מעשי האדם בהשכל וחכמה ובזמנים חלוקים לא להשתמש בשניהם כאחד, אם אמנם כי צריך האדם להתגבר על עצמו ביראת ה' ולהתוודות על פשעיו ולבכות במר נפשו. אך זה לא בכל עת ולא זו העת בשעת תורה ותפלה כי בשעת תורה ותפלה צריך להיות בשמחה ואהבה.

ועל זה נאמר טור מרע ועשה טוב בשעת עשיית המצוה אין לזכור העבירה. עשה דוחה ל"ת. פי' המצוה דוחה העבירה, כי אם בשעת המצוה יזכור חטאיו, אזי יתרושל ויבוש מעשות את המצוה, וזהו מעשה היצר לבלבל את האדם בעת התפלה בעצבות עוונותיו, אך לזה לפקוד ולשוב על עוונותיו צריך זמן בפ"ע בקומו בחצות לילה או קודם אור הבוקר, אך אז ישוב אל לבבו כל הימים אשר עברו בהשער בנפשו גודל פחדו והדר גאונו, ואז יתוודה במר נפשו מקירות לבו. ואח"כ יתעורר מעפרו ויקום אל התורה והתפלה להתעודד בשמחה וקול זמרה וע"ז נאמר עבדו את ה' בשמחה.

[תפלת שלמה סוכות]

שו"ת בעבודת ה'

בתקופה זו כשהעולם ומלואו התהפך עם מגיפת הקורונה, הפדר היום שלי - כמו הרבה אנשים, מופרע ומבולבל. יש דברים שהקפדתי עליהם כמו: קריאת שמע בזמנה, שיעורים קבועים בלימוד התורה, ועוד, אבל עכשיו הזנחתי אותם, וגם מחמת האי-סדר בהחיים שלי נפלתו בעוד דברים לא טובים, וזה כואב לי עד דיכאון.

הנה, על אף שכוודאי צריכים לעשות תשובה ולהתחרט על חטאים, אבל נחוץ מאוד שתדע החילוק בין חרטה ותשובה, לדיכאון ועצבות. לפעמים נראים כתואמים אחד לשני אבל באמת רחוקים המה ממזרח למערב. ונסביר את הענין.

כשהאדם נכשל במה שנכשל, מטבע הדבר יתעורר בו אח"כ רגשי אשמה וחרטה, ודבר נפלא הוא, כי זה יגרום לו לחזור לדרך הישר.

אך לעיתים אחרי כשלוך יהי' לו לאדם רגשי אשמה חזקות והוא ממש טובע בים של הרגשים שליליים, וכשרוצה להסיח דעת מרגשות האלו בא קול פנימי ואומר לו שמצוה להרגיש רע, וכאילו זה רצון ה'; כי אם אין לו הרגשות האלו סימן שלא איכפת לו הדבר.

אבל באמת הרגשים שליליים הסוערים האלו אינו מביא את האדם יותר קרוב להש"ת, להיפך, זה מביא אותו לסף הייאוש וגורם שלשלת של נפילות ח"ו הלאה עד שירחק את האדם מבואר עוד יותר. כי כהאדם מטבע רוצה להרגיש טוב עם עצמו, וכשאינו מרגיש טוב עם עצמו בגלל הנפילה הרוחנית שהיה לו, במה מחיה את עצמו? ברוחניות? הרי מרגיש מרוחק ומתועב לפני ה' ולא מרגיש שהוא ראוי לבוא בשער המלך, אלא מאי, יחפש חיות ורגש טוב בתאוות גשמיות וימצא את זה בקלות. ולזה כיוון רבי אהרן הגדול מקארלין ז"ל כשאמר: 'עצבות' אינה עבירה מפורשת בתורה, אך זה מוריד את האדם יותר עמוק מאשר עבירה עצמה.

וגם, תחשוב רגע, קיום התורה והמצוות ממשיך להיות חיוב גמור על האדם אפילו שנכשל, ומחיוב הוא ללמוד ולהתפלל אפילו שנפל, אבל

המשך בעמוד האחרון <<<

מדוע רואים כספרי חסידות דגוש כל כך חזק על מידת השמחה, האם לא חסר לנו מידות טובות שצריכים אנו לרכוש חוץ משמחה? מה כל הרעש הזה?

הנה, אם מידת השמחה היה 'עוד דבר' על 'הרשימה של מידות' שהעובד ה' צריך לרכוש לעצמו, הרי יש לך טענה צודקת, מה כל הרעש הזה. אבל זה לא כן, כי שמחה הכרחי, גורלי ומכריע לחיי היום יומי של העובד ה'.

משל למה הדבר דומה לשני אנשים ריבים, חלש וגיבור, שמתאבקים זה עם זה. מטבע הדבר, הגיבור ינצח המלחמה. אך אם הגיבור עייף מפני חוסר שינה, וגופו כבד עליו, וממילא תנועות ידיו ורגליו איננו במהירות הראוי, וכנגודו, החלש ישן טוב בלילה, אכל כראוי, ובמצב רוח טוב, ומתנענע בהתלהבות ובאש, אז החלש יש לו סיכויים גבוהים לנצח, כי אצל אנשי מלחמה ידוע שלנצח מאבק גופני, נחוץ לא רק כוחות חזקות אלא זריזות, מרץ, ומהירות תנועת הגוף.

במילים אחרות, כוחותיו הגופניים של האדם אינו מועיל לו הרבה אם חסר להגוף את הזריזות והענערגיע.

ובדיוק ככה זה במאבק הנפשית התמידית של האדם דהיינו הנפש אלוקית עם הנפש הבהמית. הנה, הנפש אלוקית הוא גיבור יותר, ובעצם הדבר בכוחו לנצח את המלחמה, אך אם האדם הוא במצב של העדר חיות, וחסר לו המרץ כי הוא בעצבות, אזי יש לנפש הבהמית יד רמה על הנפש אלוקית הגיבור, ויכול לנצחו ח"ו.

תזכור זה: מידת השמחה איננה רק מטרה בפני עצמה אלא גם אמצעי - הכרחית; שיהי' כח ו'דלק' להנפש אלוקית להיות על הגובה במלחמתו עם הנפש הבהמית. ולזה גדולי החסידות החל מהבעש"ט הק' שמו דגוש כל כך גדול על מידת השמחה, והרחיקו מאוד את העצבות ונמיכות רוח.

יריחון", אין להם חוש הריח, ועל ידי כך - אומר הרבי האמצעי - מתהווה עבודה זרה. וד"ל.

[מתוך ליקוטי דיבורים]

♦♦

על מה מחכה היצר הרע?

העכביש (SPIDER) טווה קורים דקים (WEB) כדי לצוד בהם בעלי חיים. כאשר יצור נלכד בקורי העכביש בשלב ראשון הוא לא פוסק מלנסות לצאת מן המלכודת, אך ככל שהוא נאבק ומתיגע יותר, הוא נלכד ומסתבך יותר ויותר. בתחילה מנסה היצור להאבק בכל כוחותיו, הוא מנפנף בכנפיו, חובט בגופו בקורי (WEB), אך לאט לאט נחלש, עד שנוכח לדעת שאין כל טעם במלחמה ללא תכלית ומשלים עם גורלו המר.

העכביש, שישב והמתין בצד כל הזמן, חיכה לרגע זה. כעת, יכול הוא לגשת אל טרפו ולמצוץ את דמו. כל עוד היצור הלכוד גילה סימני התנגדות, ולו החלשים ביותר - העכביש לא ניגש אליו, העכביש יודע שכשאר היצור הלכוד יראה את המוות מול עיניו, הוא יילחם על חייו, יגלה תעצומות נפש וינסה בכל כוחו לצאת מן המלכודת. אך כאשר העכביש רואה שהיצור "האט שלום געמאכט מיט דער מצב" [השלים עם מצבו] - אז הוא יכול לגשת בבטחה לבצע את זממו.

כך בעבודת ה' - היה אומר המשפיע החסיד הרשב"ץ (ר' שמואל בצלאל - מחסידי אדמו"ר הצמח צדק):

היצר הרע טווה קורים דהיינו מכשולים, מניעות ועיכובים סביב האדם, ומנסה להכשיל אותו. כאשר האדם כבר נכשל ונתפס בקורים הללו, היצר הרע ממתין בצד ומחכה שהאדם יפסיק את נסיונות ההחלצות ויכנס לעצבות ומרה שחורה. כל עוד שהאדם ממשיך להתנועע ולגלות סימני חיים, הטורף לא יגש אל האדם, אולם ברגע שהוא יראה שהאדם מתעצב על המצב שהוא בו, ומפסיק להיות שמח בעבודתו, האדם הופך להיות טרף קל עבור היצר, וביכולתו להפיל אותו בתאוות הגרועות ביותר.

[ר' מענדל]

בין גלות הגוף לגלות הנשמה

סיפר הרה"ח ר' משה וישצקי:

המשפיע ר' מענדל פוטרפס ואני נאסרנו באותו בית הסוהר ברוסיא הסובייטית, וכשנודע לנו על כך, הצלחנו ליפגש ליד צינור בית הכסא.

"מה נשמע? האם הנך בשמחה?" - שאלני ר' מענדל. הגבתי בתמיהה: "הכיצד אשמח?! הלא שוהה אני בכלא כבר שנתיים, ללא תפילין, ללא מצות, וללא מזון כשר!"

השיב ר' מענדל: "עד עתה, הצליחו הארורים הללו לכלוא את גופך בלבד. כעת, אם תהיה עצוב, יצליחו לכלוא אף את נשמתך!"

[אוצר הסקידים נרתי המועזות]

מדוע לא ביטל הצדיק הגזירה?

פעם אחת אמר הרב הקדוש רבי אהרן מקארלין, שאם תארע אחרי מותו איזו גזירה ויבואו לבקש על קברו שהגזירה תבטל, הוא ישתדל למעלה לשנות את הגזירה. פעם אחת אירע כן והתפללו על קברו, אך הגזירה לא התבטלה.

זמן מה לאחר מכן, בא רבי אהרן בחלום לאחד המתפללים, ואמר לו שהסיבה שהגזירה לא התבטלה איננה מפני שלא ידע על הגזירה, אלא אף שידע והיה יכול לפעול לשנותה - בכל זאת, כיון שראה בעולם האמת שגם גזירה רעה הבאה מלמעלה היא חסד וטוב, אלא שאינו גלוי ונראה, כי טוב זה הוא מ'עלמא דאתכסיא'. לכן אחרי שראה את הטוב הטמון בהרע אינו יכול לבקש שישנו את הגזירה.

[רמ"ם אומות]

♦♦

עצביהם כסף וזהב...

פעם אחת בערב, בשעה שאדמו"ר האמצעי חזר מהחרד, מצא כמה חסידים יושבים בחדר הקדמי של אביו רבינו הזקן, בהמתינם להתקבל ב"חידות" אצל רבינו הזקן.

בתוך כך נכנס ר' יוסף משקלוב, שהיה מקודם מהמתנגדים והפך להיות חסיד והיה מגדולי העשירים בשקלוב ונדיב גדול. ישבו כל הנוכחים והתוועדו ביניהם.

רבנו האמצעי רצה להיכנס אל אביו רבינו הזקן, אך בראותו את החסידים וביחוד את ר' שמואל מונסק. ניגש רבינו האמצעי אל ר' שמואל אותו חיבב, ושמע אותו שואל את ר' יוסף משקלוב:

מדוע הנך עצוב כל כך?

המצב הקשה והפרנסה לקויה - ענו לו.

מששמע הילד תשובה זו, פנה אל ר' שמואל בתמיהה, ואמר:

מדוע הוא מציג להם שאלה כזו, הרי פסוק מפורש הוא - "עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם". הסיבה לעצבותם היא "כסף וזהב - מעשה ידי אדם", מפני שעוורים וטפשים הם וסוברים שכסף וזהב רוכש לו האדם על ידי מעשיו וכוחותיו.

סכלותם מעבירה אותם על דעתם ומשטים הם את עצמם לחשוב שככל שהאדם יתאמץ יותר להרבות בעסק של מסחר, יתרבה כספו וזהבם.

המה מרמים את עצמם ובאים לידי כך ש"פה להם ולא ידברו", יש להם פה, מדברים וחוזרים הם חסידות, אבל "ולא ידברו", אין הם מביאים את הדברים שבפיהם לשליטה בקרבם, בתוך כוחותיהם - ידבר מלשון "ידבר עמים" - ולכן אין לכל דיבוריהם טעם. "עינים להם ולא יראו" - את ההשגחה פרטית, יש להם אזנים אך הם מרגישים רק את החיצוניות בלבד וממילא "ולא

בפרק כו בתניא מבאר רבינו גודל הנחיצות לעבור את ה' בשמחה, ונותן כמה עצות איך ליפטר מהעצבות. לפנינו כמה פנינים יקרים בהם בא ענין זה לידי ביטוי.

איך התפטר מהעצבות?

הרב הקדוש ר' מענדל מבאר אמר "בימי נעורי, בעת התלהבות בשעת התפלה, היתה עולה במחשבתי מחשבה - איך אני מעיז להתפלל לפני השם יתברך, כאשר אני מלא בפשעים, ונשבר ליבי בקרבי".

"כך היה זמן רב, ולא יכולתי להתפטר ממחשבה זו, כי היה נדמה לי שהיא מחשבה טובה. אך אחר כך חשבתי בלבי: "למה לא נופלת לי מחשבה זו כשאני מתיישב ליד הצלחת לאכול..." ואז דחיתי מחשבה זו".

[שנתי הצעל שס טוב אור קטן]

♦♦

קבלת יסורים באהבה

פעם התלונן יהודי בפני המגיד ממעזריטש על דאגת הפרנסה שלו, והמגיד שלחו לרבי זושא מאניפולי כדי שילמוד ממנו כיצד מתמודדים עם מצבים לא נעימים בחיים.

כאשר הגיע לביתו של רבי זושא, ראה שהבית ריק ואין בו כל. הוא הסיק מכך שכנראה רצה המגיד שיראה אדם שיותר עני ממנו, ובמילא יקל עליו לסבול את הקושי שלו.

כשסיפר לרבי זושא מדוע שלח אותו המגיד, אמר לו רבי זושא שאינו מבין כלל מדוע שלח אותו המגיד ללמוד ממנו שאין לעני להתלונן על החסר לו, מכיון שיש לו לא חסר מאומה... זאת על אף שהיה ידוע לכל שרבי זושא היה עני ומדוכא ביסורים.

או אז הבין היהודי מדוע שלח אותו המגיד לרבי זושא.

[מספרים תיאל]

♦♦

מעשה באשה... לשמוח

ביסורים!

חסיד אחד היה לו לרבינו הזקן, שהיה לו אשה רעה מאוד, ועל כל דבר קל היתה מכבדת אותו בקללות וגידופים, ובפרט כשהיה נוסע אל רבינו, היתה מלווה אותו בקללות נמרצות, עד אשר נתמלאה הסאה ולא היה יכול לסבול יותר.

נסע אל רבינו הזקן, ושפך מר לבו לפניו. הניח רבינו הזקן את ידיו על זרועותיו, וכעבור זמן מה, הרים את ראשו ואמר: "ידוע תדע שאתה גלגול מהנשמות שהיו בימי השופטים, עליהם נאמר ויעבדו את הבעלים וגו' ואמרו רז"ל שעבדו שבעה עבודה זרה בכל יום, ועל עון עבודה זרה חייבים מיתה על כל עבודה ועבודה. כשבא דינך לפני בית דין של מעלה, פסקו שיתנו לך אשה רעה שהיא מר ממות, ולכן אתה צריך לשמוח בכל פעם שהיא מצערת אותך, כי נח נחשב לך הדבר כאילו קבלת עונש מות".

ונחה דעתו.

[שמועות וסיפורים חלק ג]

גדולי הצדיקים וספר התניא קדישא

וראה גם שם (אות קמ"ז) "עיין בספר התניא נקרא בשם לקוטי אמרים, הפליא בחכמתו לדבר בזה".

וכך כותב בספרו בני יששכר - שמחת תורה:

"וגם ענין ההקפות הבנתי מדברי הרב הגדול החסיד המפרסם מורנו הרב ר' שניאור זלמן זצ"ל (סידור עם דא"ח - שער האלול)"

וכן בהקדמתו לספרו דרך פקודך מצייין לאגרת התשובה של רבינו הנדפס בסוף ספר התניא וכותב:

"ויעשה עוד כפי מה שיעץ הרב החסיד הקדוש מהר"ז זצ"ל בעל התניא בפרקי תשובה אשר לו דפוס סלאוויטא כי יש דפוס אחר בנוסחת אחרות ושניהם כאחד טובים" [כידוע שיש כמה כתבי יד של אגרת התשובה שכתב רבינו בשינויים שונים עד שבירור הנוסח הנדפס כחלק ג של ספר התניא].

"מאוד עמקו מחשבותיו"

הרה"ק ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב זצוקללה"ה, בעל מחבר ספה"ק בני יששכר ועוד, מרבה מאוד בכל אחד מספריו הק' להביא דברי רבינו אדמו"ר הזקן בעל התניא, הן מספר התניא וכן משאר מאמריו וספריו.

בכל פעם שמביא דבריו הרי הוא מפליג בשבחו ובשבח תורתו בהפלגה מיוחדת. ונצטט כמה מהם:

בספרו אגרה דכלה פרשת משפטים:

"דרוש נא ידידי כל זה בספר התניא נקרא בשם לקוטי אמרים וינעם לנפשך כי מאוד עמקו מחשבותיו",

וכן בהוספות מהרצ"א לספר סור מרע ועשה טוב (אות ס"א):

"אם בעל נפש אתה תעמיק בדברי הרב בעל התניא הוא ספר לקוטי אמרים, כי הוא הפליג מאד לדבר במושכל בענינים אלו"

<<< המשך שו"ת בעבודת ה'

אם הוא בעצבות כי נדמה לו שהוא צריך להרגיש רע עם עצמו, הרי לא יכול לקיים תורה ומצוות מתוך חשק ושמחה, ואין השכינה שורה אל מתוך שמחה, אלא ברור שדיכאון ועצבות באיזהו אופן שיהי', איננו רצון ה'!

ומה שנוגע לתשובה האמיתית - שהוא כן רצון ה', יקבע האדם זמן מיוחד לזה כמו בעת קריאת שמע על המיטה, שאז יתבונן במעשיו ויחשוב איך שהתרחקות מה' איכפת לו ונוגע לליבו, וזה לא יהי' רק כהתעוררת גרידא אלא התבוננות אמיתית אשר יגרום לו להרגיש מרירות - ולא עצבות על החטא, ומרירות זו יביא אותו לתשובה באמת, ולא לדיכאון חלילה. ואח"כ יתמלא לבו שמחה על שזכה לעשות תשובה לפני ה', וכפי שמבאר רבינו הענין בהמשך הפרקים.

<<< המשך עמוד הראשון

רמז נפלא יש לענין זה בפסוק (תהילים, צד, יב) "אשרי הגבר אשר תיסרנו י-ה": מבואר בתורת הסוד שהאור האלקי של "עלמא דאתכסיא" בא מאותיות י"ה של שם הוי' והאור של "עלמא דאתגליא" בא מהאותיות ו"ה של שם הוי'.

והכתוב משמיענו שאדם צריך לשמוח ביסורים ולדעת כי אשרי חלקו, ש"תיסרנו י-ה", שנמשך לו אור אלקי נעלה ביותר, האור של "עלמא דאתכסיא" הבא מאותיות י-ה המורה על התקרבות עמוקה יותר מהשם יתברך אליו.

והשמח ביסורים מוכיח שהשיג מדריגה נעלית כזו שאהבת השי"ת והדבקות בו ית', שורה ויקר אצלו יותר מחיי העולם הזה.

ורבינו חותם את ביאורו הנפלא באמרו שהקב"ה נוהג מדה כנגד מידה, ואותם אוהבי ה' המקבלים יסורים בשמחה, יזכו לעתיד לבא לקבל הגילוי דשם י-ה, ואז יתגלה האהבה שהיה נמצא בהיסורים, בקרוב בימינו אמן.

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו

אל מעלת כבוד שוחרי תורה וחסידות הי"ו לאחר חדשים של עמל ויגיעה במסגרת ארגון לימוד התניא שמאות בחורים ואברכים למדו ועמדו בהצלחה רבה במבחנים על ספר התניא

יתקיים בע"ה מעמד הסיום לכבוד התורה ברוב פאר והדר

ביום ב' פרשת קרח - ל' סיון א' דר"ח תמוז
בבית המדרש סערדאהעלי 1513 44th St.
בשעה 10:00 בערב
בהשתתפות הרבנים הגאונים שליט"א

לעילוי נשמת
הרה"ח מרדכי דוב
בן הרה"ח צבי הירש
ע"ה

הגליון מוקדש

לע"נ

הבחור שמואל

בן יבלחט"א אשר שיחי'

קרנובסקי

לרגל יארצייט הראשון

נלב"ע כ"ט סיון תשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

845-582-1705

להערות והקדשות
845-582-1705-1-8

לתועלת הרבים הננו לפרסם מספר
HOTLINE שבו יש אפשרות לפתוח שאלות
לנושאים קשים חסורי הבנה בספר התניא!

כל הדבר
הקשה יביאון...